

2. Сущенко Л.П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах: Автореф. дис. д-ра пед. наук: 13.00.04 / Л.П. Сущенко; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. — К., 2003. — 45 с.

3. Чабан І.П. Професійно-прикладна спрямованість фізичного виховання студентів – лінгвістів / І.П. Чабан // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. — Х., 2002. — N 15. — С. 66-72.

Т. І. ДУХ

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ЗНАТЬ І ВМІНЬ З ПЕДАГОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ У СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Стаття присвячена проблемі знань і вмінь з педагогічного контролю студентів.

Статья посвящена проблеме знаний и умений из педагогического контроля студентов.

The article is devoted the problem of knowledges and abilities from pedagogical control of students.

У сучасному вимогливому та швидкоплинному соціально-економічному середовищі рівень освіти, ефективність діяльності вищих навчальних закладів з фахової підготовки висококваліфікованих конкурентноспроможних спеціалістів значною мірою залежатиме від результативності запровадження технологій навчання, що ґрунтується на нових методологічних засадах, сучасних дидактичних принципах та психолого-педагогічних технологій, які розвивають діяльнісний підхід до навчання.

Вивчення і вдосконалення процесу підготовки студентів, вдосконалення змісту освіти та впровадження нових технологій навчання є одними з найважливіших напрямків удосконалення навчального процесу.

Проблемам підготовки фахівців у галузі фізичного виховання присвячено ряд наукових досліджень, серед них, зокрема, створення ступеневої системи підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту (Ю.М. Шкретій, Т.В. Ляхманюк), теоретико-методичним основам підготовки вчителів з фізичної культури (Б.М. Шиян), медико-біологічної підготовки фахівців (Л.Я. Євгенєва, В.С. Міщенко та інші), а також ряд інших досліджень.

На сьогоднішній день вивченню проблеми формування у студентів знань і вмінь з педагогічного контролю дослідниками приділено недостатньо уваги. Власне цим і зумовлено вибір теми нашого наукового дослідження.

Мета – сприяти оптимізації процесу формування знань і вмінь з педагогічного контролю у студентів університету фізичної культури.

Завдання:

1. Виявити значення знань і вмінь з педагогічного контролю для фахівців галузі і оцінити рівень знань сучасних випускників факультетів фізичного виховання вищих навчальних закладів з питань педагогічного контролю.

2. Виявити розділи знань з педагогічного контролю, необхідні для фахівців галузі, і встановити навчальні дисципліни, які формують знання і вміння студентів з питань педагогічного контролю

3. Розробити практичні рекомендації для удосконалення існуючої у фізичному вихованні системи педагогічного контролю та вдосконалення процесу формування знань і вмінь з педагогічного контролю у студентів факультетів фізичного виховання вищих навчальних закладів.

З метою вдосконалення процесу формування знань і вмінь з педагогічного контролю у студентів університету фізичної культури ми провели анкетування студентів випускних (5-7)

курсів факультету фізичного виховання. Досвідчені працівники галузі (викладачі-тренери практичних кафедр вищих навчальних закладів нашого міста) виступили в якості експертів. Педагогічний стаж 74% опитаних нами викладачів-тренерів складає понад 10 років. Саме їх відповіді ми враховували.

Результати дослідження. Педагогічний контроль вважають визначальним розділом діяльності фахівців у галузі фізичного виховання і спорту 94% випускників факультету фізичного виховання вищих навчальних закладів і 55% досвідчених працівників галузі, що підкреслює актуальність нашого дослідження.

Найголовнішою функцією педагогічного контролю студенти вважають внесення корекцій у навантаження, які заплановані (33%). На думку ж працівників галузі педагогічний контроль, насамперед, потрібен для об'єктивної оцінки (31%) і покращення рівня фізичної підготовленості студентів чи спортсменів (32%). Стимулююча функція педагогічного контролю вважається найменш важливою (7% студентів). Експерти ж справедливо зазначають, що результати педагогічного контролю можуть слугувати критерієм для визначення успішності навчання з дисципліни «фізичне виховання» лише в невеликій мірі (4%).

Усі досвідчені працівники галузі (100%) висловлюються за необхідність удосконалення існуючої системи педагогічного контролю.

Рівень підготовленості випускників факультетів фізичного виховання з розділу «педагогічний контроль» визнано досить хорошим: низьким і посереднім його вважають лише 39% студентів і 35% досвідчених працівників галузі. Разом із тим, усі експерти одностайно (100%) і більшість студентів (77%) бажали б покращити рівень підготовленості сучасних випускників з питань педагогічного контролю. Свої знання з питань педагогічного контролю експерти вважають високим і достатнім (94%), позатим, усі вони виявили бажання їх поглибити.

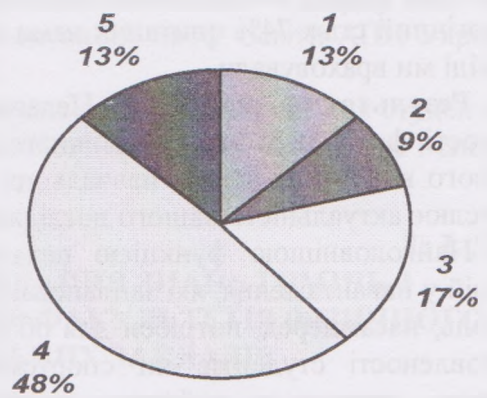
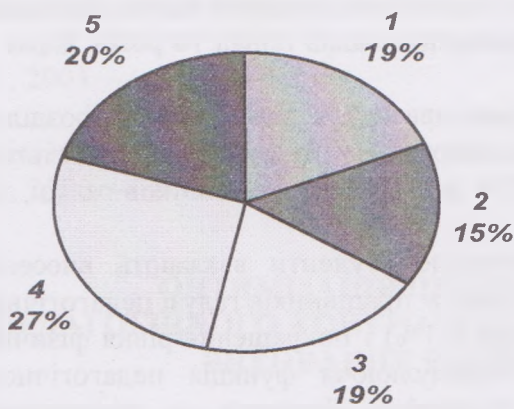
Найкраще засвоєними вважаються теми, які стосуються оцінки рівня розвитку фізичних якостей (34%), оцінки рівня фізичної підготовленості (28%) і контролю за впливом фізичних навантажень на організм студента чи спортсмена (24%).

У студентів і експертів спостерігаються суттєві відмінності (рис.1) у відповідях на запитання «Які розділи педагогічного контролю їх насамперед цікавлять?». Тоді як студенти відзначали запропоновані нами варіанти майже з однаковою частотою, половина (48,99%) експертів зізналися, що у своїй професійній діяльності вони гостро відчувають відсутність інформації про новітні методики контролю. Тому нам видається доцільним увести таку навчальну дисципліну (курс чи окрему лекцію) на курсах підвищення кваліфікації тренерів, вчителів фізичної культури, викладачів фізичного виховання.

Ми встановили, що лише біля третини обсягу знань, умінь, навичок з педагогічного контролю (27%) працівники галузі «фізичне виховання і спорт» здобули під час навчання у вищому навчальному закладі (рис.3.8). 16% респондентів не перестали навчатися і після його завершення. Проте найбільше інформації (57%) експерти отримали у процесі педагогічної чи тренерської роботи. Відтак під час педагогічної/тренерської практики студенти мають можливість отримати від своїх досвідчених наставників знання, які не описані в жодному підручнику.

Теорія і методика фізичного виховання є основною навчальною дисципліною щодо формування знань, умінь та навичок з педагогічного контролю у студентів (табл.1). Суттєво від неї відстає, проте істотно випереджає решту навчальних дисциплін, а відтак володіє значним освітнім потенціалом «Теорія і методика обраного виду спорту». Формуванню у студентів знань з педагогічного контролю суттєво сприяють педагогічні та тренерські практики (38%).

На підставі проведених досліджень нами були сформульовані практичні рекомендації для покращення процесу формування знань і умінь з педагогічного контролю у студентів факультетів фізичної культури і процесу здійснення педагогічного контролю у школі.

А

Б

Рис.1. З яких аспектів педагогічного контролю студенти (а) і експерти (б) хотіли б поглибити свої знання:

1. біо-медичні методики обстеження у фізичному вихованні і спорті
2. педагогічний контроль на заняттях з фізичного виховання
3. тестування у спорті
4. новітні методики контролю
5. закордонні системи контролю

Таблиця 1

Навчальні дисципліни (педагогічна/тренерська практики) під час яких студенти отримали найбільше знань, умінь, навичок з педагогічного контролю

Дисципліни	У порядку зменшення значущості			Сума, %
	1	2	3	
Теорія і методика ФВ	20	11	7	38
Теорія і методика обраного виду спорту	9	4	3	16
Педагогіка	6	5	5	16
Фізіологія	5	2	6	13
Психологія	0	6	2	8
Педагогічна практика	1	5	1	7
Організація і методика оздоровчої ФК	0	4	2	6
Спортивна медицина	1	2	2	5
Теорія спорту	1	1	2	4
Підвищення спортивної майстерності	0	1	2	3
Управління сферою ФК і С	0	1	1	2
Педагогічна майстерність	1	0	0	1

Висновок. Педагогічний контроль є визначальним розділом діяльності фахівців у галузі фізичного виховання і спорту (94% випускників факультетів фізичного виховання вищих навчальних закладів і 55% досвідчених працівників галузі). Існуюча система

педагогічного контролю потребує удосконалення. Одним із можливих шляхів покращення ситуації, що склалася, є підвищення рівня підготовленості випускників факультетів фізичного виховання з питань педагогічного контролю. Найгостріше відчувається потреба в знаннях випускників про новітні методики контролю (48,99%).

К.В. ІВАШКО

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ ТЕХНІЦІ СПРИНТЕРСЬКОГО БІГУ

Стаття присвячена проблемі міжпредметних зв'язків у професійній підготовці вчителів фізичної культури.

Статья посвящена проблеме межпредметных связей в профессиональной подготовке учителей физической культуры.

The article is devoted the problem of intersubject зв'язків in professional preparation of teachers of physical culture.

Сьогодні поставило перед українською спортивною наукою завдання – всебічно дослідити й осмислити закономірності та перспективи розвитку фізичної культури і на цьому ґрунті розробити науковий проект реформування національної системи фізичного виховання (Б.Шиян, 2001). Чому такою актуальною є потреба її оновлення?

Традиційна система фізичного виховання вже віджила своє, а на сучасному етапі потрібно створювати в навчальних закладах адекватні умови, які сприяли б активізації вищих потреб особистості школяра, стимулювали б самопізнання і самовиховання.

Також потрібно докорінно міняти систему оцінювання. Акцентувати увагу не на функціональних можливостях учнів, а техніці виконання тієї чи іншої вправи. Це дозволить належним чином оцінити знання і вміння учня, а цим самим стимулювати подальшу активність.

Автори підкреслюють, що без розумного та доцільного керівництва викладача й активної і свідомої участі учнів позитивного результату у процесі навчання досягнути неможливо (Б.Шиян, 2001, Т.Круцевич, 1999).

Якість навчання залежить від того, як саме розуміють свої завдання викладачі та учні (Т.Круцевич, 2003). Тому ефективність процесу навчання залежить від правильності постановки учбових завдань, підбору відповідних засобів і методів організації фізичного виховання (М.Боген, 1985, В.Бобровник, 2002)

Спринтерський біг відноситься до групи вправ циклічного характеру, що виконуються з максимальною інтенсивністю. Легкість, розкутість бігових рухів, що виконуються з великою амплітудою та високою частотою – основна ознака раціональної техніки бігу на короткі дистанції. Всі дії бігуна від старту до фінішу – одна безперервна вправа. Для аналізу техніки бігу його умовно поділяють на такі частини: старт, стартовий розбіг, біг по дистанції, та фінішування

Мета: підвищити ефективність навчання учнів середнього шкільного віку техніці бігу на короткі дистанції.

Завдання дослідження

- 1) визначити рівень володіння учнями технікою спринтерського бігу;
- 2) впровадити технологічну карту в процес фізичного виховання учнів середнього шкільного віку та виявити ступінь її ефективності.

Методи дослідження: аналіз наукової літератури; перехресний педагогічний експеримент; метод експертних оцінок; методи математичної статистики.